КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра міжнародних відносин та міжнародного права

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ
з дисципліни
«Міжнародні відносини та світова політика»
Освітня програма «Регіональні студії»

Курс: II
Спеціальності: Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії.
Форма проведення: письмова в ЕНК.
Тривалість проведення: 2 академічні години (1 год 20 хв).
Максимальна кількість балів: 40 балів.
Розподіл балів за структурою: Вірна відповідь на питання – один бал.

До навчальної дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика» входять наступні змістові модулі:

Міжнародні економічні відносини – доц. Алієв М.М.

Теорія міжнародних відносин – доц. Бессонова М.М.

Гуманітарний чинник у світовій політиці – доц. Слюсаренко І.Ю.

Геополітичні та геоекономічні інтереси у світовій політиці – доц. Мельник Г.М.

Компетентності, якими мають володіти студенти після вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика»:

ЗК-2	Здатність до гнучкого мислення, відкритості до застосування знань як у професійній діяльності, так і в повсякденному житті.
ЗК-3	Знання предметної області майбутньої професійної діяльності, загальнокультурна ерудиція, широке коло інтересів, розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії.
ЗК-6	Здатність планувати етапи виробничого процесу, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, представляти результати роботи й обґрунтовувати запропоновані рішення на сучасному науково-технічному та професійному рівні.
ЗК-10	Здатність працювати у команді, адаптації та дій в новій ситуації, міжособистісного спілкування у мультинаціональному та мультикультурному соціальному середовищі, емоційної стабільності, толерантності, викладу складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, застосування комунікативних дискурсів під час участі у дипломатичних переговорах та бесідах.
ЗК-11	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здійснювати самостійний пошук та оброблення інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань, ефективно використовувати інформаційні технології в соціальній і професійній діяльності.
ЗК-12	Уміння аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.
ЗК-13	Здатність виконувати науково-практичні завдання, застосовувати науково-дослідні методи відповідного фахового спрямування, приймати нестандартні рішення типових та нестандартних задач, дотримуватись правил академічної доброчесності.

ЗК-14	Здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.
ФК-1	Знання та розуміння національних інтересів України на міжнародній арені.
ФК-2	Знання про природу, динаміку, принципи організації та історичні тенденції розвитку міжнародних відносин.
ФК-3	Здатність вирішувати професійні задачі у сфері міжнародних відносин та світової політики.
ФК-4	Здатність розуміти закономірності розвитку країн та регіонів світу, еволюції політичних, економічних та культурних зв'язків України з іншими державами на міждержавному, регіональному та глобальному рівні.
ФК-5	Здатність розуміти архітектуру сучасної світової економічної системи, структури міжнародних економічних відносин, їх впливу на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.
ФК-6	Здатність самостійно аналізувати зовнішню політику держав на основі інформації історичного, економічного, культурного, правового характеру, уміння встановлювати зв'язки між поточними подіями, виявляти тенденції розвитку міжнародних відносин; знання історії та поточного стану зовнішньополітичного курсу України, її найближчих сусідів і найвпливовіших держав світу, готувати та здійснювати публічну апробацію результатів досліджень.
ФК-10	Здатність аналізувати та оцінювати ситуацію на міжнародній арені і знаходити відповідні рішення з чітким визначенням способів врегулювання кризових ситуацій; виконувати інформаційно-аналітичну роботу.
ФК-11	Здатність на основі інформаційно-аналітичних матеріалів міністерств і відомств, агенцій, відповідних зарубіжних структур, спираючись на вітчизняний та світовий досвід інформаційно-аналітичного забезпечення зовнішньополітичного, зовнішньоекономічного курсів держав моделювати ситуації міжнародних відносин.
ФК-19	Розуміння свого місця в системі соціальних відносин, необхідності удосконалення своїх особистих і професійних якостей, наполегливість у досягненні мети, толерантність, активна життєва позиція.
ФК-20	Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру, обґрунтовувати прийняті рішення.

Критерії оцінювання:

До середньозваженої оцінки за семестр, яка становить від 35 до 60 балів, додаються результати екзамену від 1 до 40, що загалом становить максимум в 100 балів.

1 бал – за вірну відповідь.

Оцінювання екзаменаційних робіт:

Кількість балів	**Значення оцінки**
40-30 балів	Не більше 10 помилок
29-20 балів	Не більше 20 помилок
19-10 балів	Не більше 30 помилок
9-1 балів	Більше 30 помилок

Перелік питань для підготовки до екзамену:

Гуманітарний чинник у світовій політиці

1. Роль міжнародних гуманітарних організацій в міжнародних відносинах.
2. Міжнародний рух Червоного Хреста і Червоного Півмісяця.
3. Роль ЮНЕСКО в збереженні надбань культури людства.
4. Біль про права людини та його значення: документи та їх значення.
5. Гуманітарна допомога в процесі врегулювання конфлікту.
6. Європейська система захисту прав людини.
7. Американська система захисту прав людини.
8. Африканська система захисту прав людини.
9. Основні положення та значення Гаазької конвенції 1954 р. та протоколу про захист культурних цінностей у разі збройного конфлікту 1999 року.
10. Особливості захисту навколишнього середовища під час збройного конфлікту.
11. Захист прав особи під час збройного конфлікту.
12. Правовий режим поранених і хворих під час збройного конфлікту.
13. Режим військового полону.
14. Захист цивільного населення під час військових конфліктів.
15. Здійснення гуманітарної інтервенції заради забезпечення прав і свобод людини.
16. Механізм та форми реалізації гуманітарного втручання.
17. Міжнародні трибунали в історії людства.
18. Україна у світовому гуманітарному просторі.
19. Гуманітарна складова безпеки України.
20. Україна в миротворчих процесах.

Міжнародні економічні відносини

1. Визначте чинники та передумови розвитку міжнародних економічних відносин.
2. Розкрийте сутнісні характеристики міжнародних економічних відносин
3. Проаналізуйте структурні особливості міжнародних економічних відносин.
4. Схарактеризуйте основні етапи та особливості розвитку світового господарства.
5. Визначте сутність та структуру світового господарства.
6. Наведіть класифікацію суб’єктів світового господарства.
7. Розкрийте особливості та характерні риси світового ринку.
8. Запропонуйте класифікацію товарів та послуг на світовому ринку.
9. Розкрийте сутність та значення міжнародної торгівлі.
10. Визначте структуру міжнародної торгівлі.
11. Проаналізуйте особливості державного регулювання міжнародної торгівлі.
12. Визначте сутність і структура міжнародної валютно-фінансової системи.
13. Розкрийте сутність та особливості фінансового ринку.
14. Поясність особливості формування валютного курсу.
15. Схарактеризуйте діяльність сучасних світових фінансових інституцій.

Геополітичні та геоекономічні інтереси у світовій політиці

1. Геополітичні та геоекономічні інтереси ЄС і США на Південному Кавказі.
2. Індійські інтереси в Південній Азії.
3. Геополітичні пріоритети Японії.
4. Геополітичні та геоекономічні інтереси США в близькосхідному регіоні.
5. Геополітичні та геоекономічні інтереси ЄС в близькосхідному регіоні.
6. Особливості геополітичного становища Ірану.
7. Геополітичні та геоекономічні інтереси США в Латинській Америці.
8. Геополітичні та геоекономічні інтереси країн Центральної Азії.
9. Геополітичні та геоекономічні інтереси США в Африці.
10. Геополітичні та геоекономічні інтереси РФ.

Теорія міжнародних відносин

1. Теорія міжнародних відносин як навчальна дисципліна: що вивчає, коли виникла.
2. Теорія міжнародних відносин: формування науки та її специфіка.
3. Проблематика досліджень в рамках ТМВ.
4. Зв'язок ТМВ з іншими науками.
5. Функції ТМВ як науки.
6. Принципи ТМВ як науки.
7. Методи ТМВ як науки (загальнофілософські, загальнотеоретичні, прикладні)
8. Особливості та тенденції сучасних міжнародних відносин з погляду ТМВ як науки.
9. Критерії класифікації теорій міжнародних відносин.
10. Проблеми та спільні риси сучасних класифікацій теорій міжнародних відносин.
11. Структура міжнародних відносин (види, типи, рівні, стани).
12. Поняття «дебати» у теорії міжнародних відносин. Дати/періоди основних дебатів.
13. Сутність «великих дебатів» реалізм VS ідеалізм (лібералізм).
14. Позитивізм у теорії міжнародних відносин. Відмінність позитивізму XIX ст. та неопозитивізму XX ст.
15. Сутність «великих дебатів» модернізм VS традиціоналізм.
16. Квантифікація науки та теорія міжнародних відносин.
17. Головні ідеї Хедлі Булла (представник традиційного підходу).
18. Ідеї Мортона Каплана (представник модерністського підходу).
19. Інші виміри «дебатів» у ТМВ у 1970-ті – 1980-ті рр.
20. Інтерпарадигматичні дебати у ТМВ.
21. Погляди на світоустрій, міжнародні відносини, мир та війну в історії світової політичної думки: від давніх часів до Середньовіччя (I тис. до н.е. – XV ст.).
22. Погляди на світоустрій, міжнародні відносини, мир та війну в історії світової політичної думки в епоху Нового часу (XV – XIX ст.).
23. Реалізм у теорії міжнародних відносин: основні ідеї та представники.
24. Ідеалізм (лібералізм) у ТМВ: основні ідеї та представники.

25. «Теорія війни» К. Клаузевіца.
26. Концепції географічного детермінізму у теорії міжнародних відносин: основні ідеї та представники.
27. Школи геополітики у ТМВ: основні ідеї та представники.
28. Модерністські підходи у ТМВ: основні ідеї та представники.
29. Політичний біхевіоризм у ТМВ: основні ідеї та представники.
30. Марксизм/неомарксизм у ТМВ: основні ідеї та представники.
31. Теорія світових систем Іммануїла Валерстайна.
32. «Альтернативні» напрями теорії міжнародних відносин.
33. Поняття «а́ктор», «суб'єкт» та «об'єкт» у ТМВ.
34. Поняття «суб'єкт міжнародних відносин» та «суб'єкт міжнародного права» у ТМВ.
35. Риси та класифікація суб'єктів міжнародного права.
36. Державоцентричний та транснаціональний підходи у ТМВ.
37. Основні групи учасників міжнародних відносин.
38. Суб'єктність держави у міжнародних відносинах.
39. Варіанти класифікації держав у ТМВ (різних авторів).
40. Класифікації міжнародних організацій як учасників міжнародних відносин.
41. Оцінка ролі міжнародних організацій представниками різних парадигм у ТМВ.
42. Суспільні групи як учасники міжнародних відносин у ТМВ.
43. Трактування «індивіда» як учасника міжнародних відносин у ТМВ.
44. 4 типи громадянства у ТМВ (за Джеймсом Розенау).
45. Нетрадиційні а́ктори у ТМВ.
46. Поняття «інтерес» та «мета» («ціль») у міжнародних відносинах.
47. Класифікація «цілей» у ТМВ.
48. Варіанти класифікації «інтересів» у міжнародних відносинах.
49. Поняття «національний інтерес» та його різновиди у ТМВ.
50. Поняття «сила» у ТМВ.

Екзаменатори: І.Ю. Слюсаренко

М.М.Бессонова

Завідувач кафедри: І.В. Жалоба